

NORM OF GEZONDHEID?

HENK DE KLUIJVER*

Nederland heeft een onvoldoende. Dat zit Nederland, dat zich graag als het braafste jongetje van de klas ziet, niet lekker. Echt een dikke onvoldoende. En die Italianen dan? Die zijn toch zeker slechter bezig? En nu mogen we hier in Nederland niet meer bouwen. Dat kan de Europese Unie niet menen. Er is vast iets mis gegaan bij de beoordeling. 'Aha', roept Pieter. 'Zeezout! Dat mag je toch zeker niet meetellen.' Hij had het misschien nog van zijn ouders gehoord. Vroeger gingen mensen naar zee om te genezen van TBC en andere longkwalen. Als je echt genoeg geld had ging je natuurlijk naar Zwitserland maar van Ciske de Rat en Herman van Veen weten we dat ze naar de Noordzee gingen. En ze knapten daar van op. Dus zeezout kan niet schadelijk zijn. Dat telt niet mee. Maar is dat zo? Eerlijk gezegd weet ik het niet. In die tijden was het anders. Toen kon je van de smog de zon niet meer zien en vielen er in Londen in één dag duizenden doden door luchtverontreiniging. Ja, dan was ik ook zeker naar zee gegaan (maar liever nog naar Zwitserland).

De kolen- en oliekachels zijn verdwenen. De lucht is schoner. Maar of zeezout gezond is of niet? Zeezout zelf is in ieder geval niet schoon. Daarop zitten weer hele kleine deeltjes. En die dringen mogelijk erg ver in de longen door. Maar gebeurt dat ook? Ik weet het niet. Wie het weet, mag het zeggen. Die nodig ik uit om een artikel in te sturen voor dit nieuwe Tijdschrift Lucht. Ik vind het in ieder geval gevaarlijk om zonder meer een aftrek toe te passen voor 'ongevaarlijk' zeezout.

Fijn stof (PM₁₀), waaronder zeezout, en stikstofdioxide (NO₂) zijn indicatorstoffen. Hoge concentraties duiden op gebieden waar meer gezondheidsproblemen zijn. Dit blijkt uit epidemiologisch onderzoek. Deze stoffen geven aan dat er hoge concentraties luchtverontreinigingen zijn, die een risico voor de gezondheid betekenen. PM₁₀ is een verzameling van

allerlei stoffen met kleine afmetingen. Per stof, in deze verzameling, is echter niet duidelijk wat de gevolgen voor de gezondheid zijn. Het kan dus zo zijn dat wel het gewicht van alle PM₁₀-deeltjes wordt verminderd maar juist net niet van de meest schadelijke stof daarin. We weten het namelijk niet. Maatregelen die alleen een vermindering geven van PM₁₀ leveren dus niet automatisch een vermindering van de gezondheidsproblemen op. Alleen de indicator wordt teruggedrongen. Dat is volgens mij gevaarlijk. Men denkt het probleem op te lossen maar doet dat misschien niet. Bovendien is er geen goed beeld meer van de problematiek.

Er is nog onvoldoende inzicht in de directe relatie tussen specifieke stoffen en gezondheidsproblemen. Eerst is goed onderzoek nodig. Tot die tijd zijn maatregelen die alleen gericht zijn op PM₁₀, NO₂ of een 'zeezout-aftrek' te opportuun. Laten we tot we meer weten onze aandacht richten op het aanpakken van de bron. Te denken valt aan gratis parkeren voor zuinige auto's. Verder moet de benzinepas van de zaak verdwijnen. Het maakt leaserijders anders niet uit wat de brandstof kost en zij kiezen daarom nu niet voor een zuinige auto. En natuurlijk de kilometerheffing. Iedereen, behalve Van Aartsen, is het daar nu over eens. Die moet er komen.

Voor bestaande locaties waar we er echt niet uitkomen, is een aanpak binnenshuis wellicht mogelijk. Dit wordt momenteel nog nauwelijks in de overwegingen betrokken. Het verbeteren van de situatie buiten heeft mijn voorkeur maar in alle gevallen staat de gezondheid voorop.

Wil Nederland alleen een goed cijfer halen of willen we een verbetering bereiken van de volksgezondheid? De Nederlandse Stichting Luchtverontreiniging kiest voor de gezondheid. En Pieter?

*Voorzitter Nederlandse Stichting Luchtverontreiniging

Nederlandse Stichting Luchtverontreiniging

NSL

